

OBILJEŽAVANJE EUROPSKE GODINE ŽELJEZNICE 2021.

Promocija željeznice kao najprihvatljivije vrste prometa

PRIPREMILA:
Anđela Bogdan

Godina 2021. proglašena je Europskom godinom željeznice kako bi se građane i poduzeća diljem Europske unije potaknulo na veće korištenje željeznice kao energetske učinkovite i održive vrste prijevoza

Europska godina željeznice

Europska komisija je u ožujku 2020., tijekom hrvatskog predsjedanja Vijećem EU-a, predstavila Prijedlog odluke o proglašenju 2021. godine Europskom godinom željeznice, a u studenome je postignut dogovor između Europskog parlamenta i Vijeća EU-a. U skladu s ciljevima Europskoga zelenog plana (engl. *European Green Deal*) potrebno je preobraziti gospodarstvo Unije i preispitati postojeće politike kako bi se ubrzao prijelaz na održivu i pametnu mobilnost. Zato EU kroz Europsku godinu željeznice želi promicati željeznički prijevoz kao održiv, inovativan, međusobno povezan i intermodalan, siguran i cjenovno pristupačnu vrstu prijevoza. Prometni je sektor trenutno odgovoran za četvrtinu emisija stakleničkih plinova u EU-u. Zelenim planom nastoji se postići smanjenje tih emisija za 90 posto do 2050. Upravo željeznica, koja je odgovorna za manje od 0,5 posto emisija stakleničkih plinova povezanih s prometom u EU-u, ima važnu ulogu u postizanju klimatske neutralnosti europskoga kontinenta.

Projekt *Connecting Europe Express*

Connecting Europe Express, posebni vlak kojim se obilježava Europska godina željeznice 2021., krenuo je iz lisabonskoga kolodvora 2. rujna 2021. Na petotjednome putu do Pariza, kamo će stići 7. listopada 2021., zaustavit će se u više od stotinu gradova i u 36 dana povezati 26 zemalja. *Connecting Europe Express* rezul-

tat je uspješne suradnje Europske komisije, Zajednice europskih željezničkih i infrastrukturnih društava (CER) i brojnih drugih partnera. Europske države, gradovi i željeznička društva udružili su snage u cilju promocije željeznice, koja bi kao ekološki najprihvatljivija vrsta prometa trebala postati prvi odabir u prijevozu građana i roba.

Uz organizaciju toga vlaka Europska komisija je u 2021. pokrenula niz drugih aktivnosti kako bi se građane i gospodarstvenike potaknulo na korištenje željezničkoga prijevoza te time pridonijelo cilju Europskoga zelenog plana prema kojemu bi Europska unija do 2050. trebala postati klimatski neutralna.

U ime Europske komisije, vlak je 11. rujna 2021. u Zagrebu dočekala Maja Bakran Marcich, zamjenica direktora Opće uprave za mobilnost i promet, koja je tom prigodom istaknula kako željeznica ima važnu ulogu u budućnosti Europe. Zbližava nas i povezuje. Ključna je za gospodar-

Connecting Europe Express je naziv vlaka kojim se obilježava Europska godina željeznice 2021.

Svečanost prigodom dočeka vlaka u Zagrebu 11. rujna 2021.

stvo i ima veliku ulogu u provedbi Europskoga zelenog plana. Promet proizvodi gotovo četvrtinu emisija stakleničkih plinova u EU-u i glavni je uzrok onečišćenja zraka u gradovima. Za postizanje klimatske neutralnosti bit će potrebno smanjiti ukupne emisije iz prometa za 90 posto do 2050. Strategijom za održivu i pametnu mobilnost svoju ambiciju podižemo na višu razinu. Želimo da se željeznički promet velikih brzina udvostruči diljem Europe do 2030. i trostruči do 2050. Da bi se to postiglo, treba dovršiti Transeuropsku prometnu mrežu.

Delegaciju Grada Zagreba predvodio je Luka Korlaet, zamjenik gradonačelnika Grada Zagreba, koji je tom prilikom istaknuo kako Grad Zagreb svoj rast i razvoj duguje željeznici. Republika Hrvatska, odnosno Grad Zagreb kao glavni grad Republike Hrvatske, nalaze se na iznimno važnome geoprometnom položaju koji povezuje srednju, istočnu i južnu Europu i uvijek će predstavljati poveznicu i čvrstu vezu s postojećim članicama EU-a i susjednim zemljama koje su u postupku pristupanja. Grad Zagreb podupire provedbu ciljeva toga projekta na međunarodnoj razini te svih drugih povezanih projekata i inicijativa. Također je istaknuo da su kao nova gradska uprava predani radu na znatnoj zelenoj tranziciji Grada Zagreba. Uloga je željeznice u tome je iznimna i vide je kao jednu od glavnih vrsta prijevoza koja spaja Zagreb s njegovom okolicom i Europom.

Niz željezničkih projekata u Republici Hrvatskoj provodi se uz sufinanciranje iz europskih fondova. O velikim ula-

ganjima u željeznički sustav govorio je državni tajnik u Ministarstvu mora, prometa i infrastrukture Alen Gospočić. Donošenjem Pisma sektorske politike Vlada Republike Hrvatske stavila je u fokus željeznički sustav i sa sigurnošću se može tvrditi to da je u nadolazećemu desetljeću pred Republikom Hrvatskom renesansa željezničkoga sustava. To podrazumijeva velika ulaganja od oko 4,4 milijarde eura u željezničku infrastrukturu. Trenutačno je u različitim fazama čak 19 velikih projekata koji će omogućiti atraktivnu, brzu, sigurnu, ekonomski održivu i konkurentnu prometnu uslugu. Ulaže se i u unaprjeđenje kvalitete usluge putničkoga prijevoza. Do kraja 2023. bit će nabavljena 33 nova vlaka, ukupno vrijedna oko 170 milijuna eura, od kojih se 21 vlak sufinancira iz Kohezijskoga fonda. Gospočić je izjavio da se ulažu maksimalni naponi da se željeznički sustav podigne na novu razinu koja jamči smanjenje onečišćenja okoliša, povećava mobilnost te preusmjerava građane

na korištenje javnoga prijevoza i prebacuje teret s cesta na pruge.

Predstavnici Europske komisije, Grada Zagreba i Ministarstva mora, prometa i infrastrukture razmijenili su zastave kao simbole europske različitosti i jedinstva. Gosti iz *Connecting Europe Expressa* uživali su u nastupu Ansambla narodnih plesova i pjesama Hrvatske LADO, koji je predstavio hrvatsku baštinu nastalu na raskrižju kultura, obogaćenu mediteranskim, balkanskim, panonskim i alpskim utjecajima.

Putnici *Connecting Europe Expressa* okupili su se u 12. rujna 2021. na tematskome doručku "Orient Express" u hotelu Esplanade, gdje su im dobrodošlicu i sretno putovanje poželjeli predstavnici Ministarstva mora, prometa i infrastrukture, HŽ Infrastrukture, HŽ Putničkoga prijevoza, Europske komisije i njezina predstavništva u Zagrebu te Turističke zajednice grada Zagreba. Doručak je poslužen u stilu "Orient Expressa", vlaka koji se dvadesetih godina dvadesetoga stoljeća zastavljao u Zagrebu. Zato su u Esplanadi bili izloženi sačuvani luksuzni predmeti iz toga vlaka poput posuđa, fotelja ili lampi, originalni vozni red vlaka iz 1927. te marke vlaka i vagona iz fundusa Hrvatskoga željezničkoga muzeja. Vlak *Connecting Europe Express* toga je dana nastavio svoje putovanje prema Beogradu. U pet tjedana vlak će prijeći više od 20.000 kilometara.

Izvor:

- <https://www.connectingeuropeexpress.eu/>
- <https://www.hzinfra.hr/>

Gosti iz *Connecting Europe Expressa* uživali su u nastupu hrvatskih narodnih plesova i pjesama